

**Förnyande av
elevhandledningen och
studiehandledningen som en
del av helheten av utvidgandet
av läroplikten och reformen av
utbildningar i övergångsskedet**

**Undervisnings- och kulturministeriet
18.1.2021**

Anknytning till regeringsprogrammet och tidtabell

- Utvidgandet av läroplikten anknyter till regeringsprogrammets skrivningar gällande höjningen av läropliktsåldern till 18 år, stärkandet av handledningen, avgiftsfri utbildning på andra stadiet samt utveckling av handledande utbildningar på andra stadiet och handledning under övergångsskedet.
- Regeringens proposition med förslag till läropliktslag och till lagar som har samband med den lämnades till riksdagen 15.10.2020 (RP 173/2020 rd), lagarna godkändes 30.12.2020 (RS218/2020)
- Läropliktslagen träder i kraft 1.8.2021
- Berör första gången de unga som går ut grundskolan våren 2021 (i regel personer födda 2005)
- Träder i kraft en årskull åt gången, full volym år 2024
- Bestämmelserna om ansökningsskyldighet och handlednings- och tillsynsansvaret hos anordnare av grundläggande utbildning träder i kraft redan 1.1.2021.

Lagar:

- Läropliktslag
- Lag om utbildning som handleder för examensutbildning
- Dessutom ändras i anknytning till dessa nya lagar (sammantaget 28 andra bilagelagar)
  - lagen om grundläggande utbildning
  - gymnasielagen
  - lagen om yrkesutbildning
  - lagen om fritt bildningsarbete
  - lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet
  - lagen om nationella studie- och examensregister
  - lagen om stöd för skolresor
  - lagen om studiestöd
  - lagen om studentexamen
  - vissa andra lagar, i vilka stadgas om rättigheter och skyldigheter gällande läropliktsåldern

Vem omfattas av reformen?

- Unga som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs efter 1.1.2021
  - om den grundläggande utbildningen har slutförts dessförinnan omfattas inte personen av läropliktslagen
  - t.ex. unga som för närvarande deltar i påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen eller i VALMA-utbildning omfattas av den utvidgade läroplikten
  - om personen inte omfattas av läropliktslagen har hen heller inte rätt till avgiftsfri utbildning på andra stadiet

När läroplikten börjar och upphör

- Barn som är varaktigt bosatta i Finland är läropliktiga.
- Läroplikten börjar på motsvarande vis som i nuläget det år då barnet fyller sju år, med undantag för utvidgad läroplikt (börjar ett år tidigare)
  - utvidgad läroplikt = om barnet på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom uppenbart inte på nio år kan nå de mål som ställts för den grundläggande utbildningen börjar läroplikten ett år tidigare
- Läroplikten upphör när den unga fyller 18 år eller när hen före det har avlagt examen på andra stadiet (studentexamen eller yrkesexamen; även utbildning som genomförts på Åland eller utomlands och som motsvarar en examen på andra stadiet).

Fullgörande av läroplikten efter den grundläggande utbildningen

- slutförande av gymnasieutbildningens lärokurs
- yrkesinriktad grundexamen eller yrkesexamen
- även avläggande av studentexamen räknas som fullgörande av läroplikten.

Läroplikten kan även fullgöras i

- påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen (fram till 31.7.2022)
- utbildning som förbereder för gymnasieutbildning (fram till 31.7.2022)
- utbildning som handleder för yrkesutbildning (fram till 31.7.2022)
- utbildning som handleder för examensutbildning (fram till 1.8.2022)
- utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (TELMA-utbildning)
- folkhögskolornas utbildning som riktar sig till läropliktiga
- grundläggande utbildning för vuxna
- sådan utbildning vid en folkhögskola där man följer de grunder i läroplanen för integrationsutbildningen för vuxna invandrare som avses i lagen om främjande av integration eller den rekommendation till läroplan för utbildning för invandrare som Utbildningsstyrelsen har utarbetat.
- samer i läsårsutbildningen i samiska och samisk kultur i Sameområdets utbildningscentral

Framsteg i studierna och övervakning av fullgörande av läroplikten

- Studierna som hör till läroplikten efter den grundläggande utbildningen ska framskrida enligt den studerandes individuella plan enligt utbildningsform
- Den läropliktigas vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare ska se till att läroplikten fullgörs
  - utbildningsanordnaren är skyldig att meddela vårdnadshavaren om den läropliktigas studier inte framskrider i tillräckligt hög grad
  - om den läropliktigas vårdnadshavare avsiktligt eller av grov oaktsamhet försummar sin skyldighet att övervaka fullgörandet av läroplikten kan han eller hon dömas till böter för försummad tillsyn över läropliktig
- Den läropliktiga själv påförs inga sanktioner för försummelse av läroplikten.

Avbrytande av fullgörandet av läroplikten

- Läropliktiga har rätt att avbryta fullgörandet av läroplikten för viss tid
  1. på grund av en långvarig sjukdom eller skada som hindrar fullgörandet av läroplikten
  2. under moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledigheten
  3. under en tillfällig vistelse utomlands som varar i minst en månad, om den läropliktiga deltar i motsvarande utbildning utomlands eller annars kan anses fullgöra sin läroplikt
  4. på grund av något annat vägande skäl som hänför sig till den läropliktigas livssituation och som hindrar fullgörandet av läroplikten.
- Fullgörandet av läroplikten kan även avbrytas tills vidare, om hindret som avses i 1 punkten är bestående till sin natur.
- Den studerande har alltid rätt att studera och ett beslut om avbrytande av läroplikten fattas efter ansökan från den läropliktiga eller den läropliktigas vårdnadshavare.
  - Innan ett beslut fattas på grund av en orsak som nämns i 1 eller 4 punkten ska man utreda huruvida det är möjligt att fullgöra läroplikten med hjälp av individuella val, individualisering, nödvändiga stödåtgärder eller rimliga anpassningar.

Reform av studiehandledningen vid utvidgad läroplikt: lagstiftningsgrund

1. Ansökningsskyldighet och bestämmelser om handlednings- och tillsynsansvaret hos anordnare av grundläggande utbildning
  - *Läropliktslagen 11 §*
2. Ny intensifierad personlig elevhandledning i den grundläggande utbildningen
  - *Läropliktslagen 11 §*
  - *Lagen om grundläggande utbildning 11 a §*
3. Utbildningsanordnarens handlednings- och tillsynsansvar
  - *Läropliktslagen 12 §*
4. Boendekommunens handlednings- och tillsynsansvar
  - *Läropliktslagen 14 §*

Stöd och handledning för att hitta sin egen plats

- Betydelsen av studiehandledning och resurserna stärks i och med att läroplikten utvidgas.
- För undervisnings- och utbildningsanordnarna och den läropliktiga boendekommun föreslås ett nytt handlednings- och tillsynsansvar gentemot den läropliktiga
  - Med hjälp av handlednings- och tillsynsansvaren stärks handledningen och stödet för unga under 18 år särskilt i det skede när de söker till utbildning och när de eventuellt avbryter studierna.
  - Handlednings- och tillsynsansvaret byggs enligt principen ”ledsagad växling”.
    - De olika aktörernas handlednings- och tillsynsansvar definieras så i lagstiftningen att en aktörs handlednings- och tillsynsansvar alltid upphör först när en annan aktörs handlednings- och tillsynsansvar börjar.
- Härigenom säkerställs att en läropliktig ung person inte i något skede hamnar utanför stödnätet.

Handlednings- och tillsynsansvar i fråga om skyldigheten att söka till utbildning är väsentligt med tanke på handledningen

- i huvudsak föreskrivs det om elevers och studerandes rätt att få studiehandledning och annan handledning under studierna och även i samband med ansökan till fortsatta studier i lagarna om de olika utbildningsformerna.
- I läropliktslagen föreskrivs det emellertid om läropliktigas skyldighet att söka till utbildning, så läropliktiga ska ha rätt att få elevhandledning eller studiehandledning samt annan handledning för att fullgöra denna skyldighet.
- Förnyelserna gällande elevhandledning och studiehandledning stöder helheten av utvidgandet av läroplikten.

Ansökningsskyldighet och bestämmelser om handlednings- och tillsynsansvaret hos anordnare av grundläggande utbildning

Skyldigheten att söka sig till utbildning träder i kraft 1.1.2021

- En läropliktig ska före slutet av den sista årskursen inom den grundläggande utbildningen söka till utbildning på andra stadiet, till utbildning i övergångsskedet eller till annan utbildning som omfattas av läroplikten. Skyldigheten att söka sig till utbildning fortlöper tills den läropliktiga får en utbildningsplats eller fyller 18 år.
- I regel söker man sig till utbildning på våren det år den grundläggande utbildningen slutförs, dvs. i den gemensamma ansökan på våren i årskurs 9. Den läropliktiga kan även söka sig till läropliktsutbildning som inte omfattas av den gemensamma ansökan, såsom läroavtalsutbildning, utbildning på främmande språk eller folkhögskolornas utbildning som riktar sig till läropliktiga.
- Skyldigheten att söka sig till utbildning fortlöper om den läropliktiga inte får en studieplats i den gemensamma ansökan efter att den grundläggande utbildningen slutförts. I så fall ska han eller hon söka sig till utbildning vid kontinuerlig ansökan.

Handlednings- och tillsynsansvar för anordnare av grundläggande utbildning

- Den som ordnar grundläggande utbildning är skyldig att handleda och övervaka den läropliktigas ansökan till utbildning efter den grundläggande utbildningen när den grundläggande utbildningen avslutas, i synnerhet under den sista årskursen inom den grundläggande utbildningen.
  - Betydelsen av elevhandlingen i den grundläggande utbildningen framhävs.
  - Anordnare av grundläggande utbildning har handlednings- och tillsynsansvar tills den läropliktiga har inlett sina studier vid en annan läroanstalt. Efter detta överförs handlednings- och tillsynsansvaret på den nya utbildningsanordnaren.
  - Om den läropliktiga inte söker till utbildning på andra stadiet eller inte har fått en studieplats i utbildning som han eller hon sökt till, upphör handlednings- och tillsynsansvaret för anordnaren av grundläggande utbildning vid den tidpunkt i slutet av augusti som undervisnings- och kulturministeriet årligen bestämmer. Tidpunkten informeras i samband med den gemensamma ansökan.
  - Efter denna tidpunkt ska anordnare av grundläggande utbildning underrätta den läropliktigas boendekommun om läropliktiga unga som saknar studieplats och för vilka handlednings- och tillsynsansvaret överförs på boendekommunen. Denna information kan ges via tjänsten Valpas.

Handlednings- och tillsynsansvar för anordnare av grundläggande utbildning

- I praktiken förutsätts att anordnare av grundläggande utbildning ordnar handlednings- och tillsynsuppgifter och fördelar resurserna så att de lagstadgade tillsynsförfarandena fullföljs.
- Det förutsätts administrativa uppgifter och uppgifter som hänför sig till elevhandledningen inom den grundläggande utbildningen mellan läsårets slut och inledandet av de fortsatta studierna.
- Den huvudsakliga informationen om genomförandet ges via Studieinfo och den gemensamma ansökan.

Intensifierad personlig elevhandledning i den grundläggande utbildningen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Intensifierad personlig elevhandledning i den grundläggande utbildningen

- En elev som fullgör den grundläggande utbildningens lärokurs och som behöver stöd för att söka till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen har rätt att utöver elevhandledning enligt läroplanen få personlig elevhandledning enligt sina behov.
- Detta benämns ***intensifierad personlig elevhandledning***.
- Anordnare av grundläggande utbildning är skyldiga att erbjuda intensifierad personlig elevhandledning till sådana elever som man har upptäckt att har behov av stöd i anslutning till ansökan till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.
- Elevhandledningens årsveckotimmar enligt 6 § i statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen förblir oförändrade.

Målet är att stödja övergången till övergångsskedet

- Genom ändringen stärks förutsättningarna för anordnare av grundläggande utbildning att utveckla och genomföra differentierad elevhandledning enligt läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen som bättre än nu motsvarar elevernas personliga behov och att rikta intensifierad personlig elevhandledning till dem som behöver sådan.
- Vid intensifierad personlig elevhandledning är målet att stärka beaktandet av elevens individuella utgångspunkter och behov inom elevhandledningen, så att elevens färdigheter och motivation att träffa val som gäller fortsatta studier förbättras.
- Detta är en ny uppgift för utbildningsanordnare.
- Utbildningsstyrelsen beslutar om principerna för genomförande av intensifierad personlig elevhandledning i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Individuell plan för fortsatta studier

- För elever som ges intensifierad personlig handledning upprättas en individuell plan för fortsatta studier. Målet är att elevens färdigheter att övergå till studier efter den grundläggande utbildningen stärks systematiskt, med beaktande av elevens individuella utgångspunkter och behov.
- Utbildningsstyrelsen beslutar om det centrala innehållet i och genomförandeformerna för planen för fortsatta studier i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.
- Utbildningsanordnare kan besluta om genomförandet av intensifierad personlig elevhandledning och den kan genomföras multisektoriellt som sakkunnigsamarbete.
- Intensifierad personlig handledning kan vara till exempel personlig handledning för eleven eller handledning i smågrupper, förutsatt att elevens individuella utgångspunkter och handledningsbehov tas i beaktande.

Boendekommunens handlednings- och tillsynsansvar

Läropliktslagen 14 §

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Boendekommunens handlednings- och tillsynsansvar

- Om en läropliktig ung person blir utan en studieplats eller avbryter studier som hen inlett har den läropliktigas boendekommun i sista hand handlednings- och tillsynsansvaret.
- Handlednings- och tillsynsansvaret uppstår när undervisnings- eller utbildningsanordnaren informerar boendekommunen
  - om den läropliktiga inte har inlett nya studier i en utbildning efter den grundläggande utbildningen vid en granskningstidpunkt som avgörs årligen (i praktiken i slutet av augusti), ska anordnaren av grundläggande utbildningen eller anordnaren av utbildning i övergångsskedet informera boendekommunen om den läropliktiga som saknar studieplats
  - om den grundläggande utbildningen eller utbildningen i övergångsskedet upphör vid en annan tidpunkt än i slutet av vårterminen, ska informationen ges en månad efter att studierna upphört
  - om den läropliktiga avbryter sina studier efter den grundläggande utbildningen, ska utbildningsanordnaren informera den läropliktigas boendekommun om att studierna avbrutits

Boendekommunens handlednings- och tillsynsansvar

- Boendekommunen har till uppgift att utreda den läropliktigas övergripande situation och stödbehov tillsammans med den läropliktiga och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare.
- I sista hand anvisas en skolmogen läropliktig en studieplats i handledande utbildning, om han eller hon inte frivilligt söker till utbildning på andra stadiet.
  - man tar i beaktande förbindelserna till läroanstalten, undervisningsspråket, behovet av särskilt och krävande särskilt stöd, den studerandes personliga önskemål.
  - studerande med svår funktionsnedsättning anvisas en plats i utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (TELMA)
  - Läsåret 2021–2022 anvisas en studieplats i påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen, utbildning som förbereder för gymnasieutbildning (LUVA) och utbildning som handleder för yrkesutbildning (VALMA)

Sammandrag: ikraftträdande och genomförande

- Läropliktslagen träder i kraft 1.8.2021
- Gäller unga som första gången går ut grundskolan efter 1.1.2021 (i regel personer födda 2005)
- Träder i kraft en åldersklass åt gången, full volym år 2024
- Bestämmelserna om ansökningsskyldighet och grundutbildningsanordnarens handlednings- och tillsynsansvar träder i kraft redan 1.1.2021.

Förnyelserna av studiehandledningen finansieras helt i samband med utvidgandet av läroplikten

- I samband med utvidgandet av läroplikten fastställs en permanent finansiering på ca 20 milj. euro per år gällande elev- och studiehandledningen som riktar sig till bl.a.
  - genomförande av intensifierad personlig elevhandledning
  - ordnande av elevhandledning i ansökningsskedet såväl i den grundläggande utbildningen som i utbildningen i övergångsskedet
  - handledning av dem som hoppat av utbildningen och dem som blivit utan studieplats
  - tilläggshandledning på andra stadiet för studerande i examensinriktad utbildning som löper risk att avbryta studierna
- Finansieringen genomförs via statsandelssystemet för kommunal basservice.
- För kommunen är statsandelsfinansieringen en generell inkomstpost som inte anslagits för ordnande av vissa tjänster, utan kommunen själv beslutar om vad som är ändamålsenlig användning av statsandelsfinansieringen.

Ikraftträdande

- Lagen träder i kraft den 1.8.2021.
- Bestämmelserna om ansökningsskyldighet och grundutbildningsanordnarens handlednings- och tillsynsansvar träder dock i kraft redan 1.1.2021 (i praktiken våren 2021).

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lag om utbildning som handleder för examensutbildning

Mer information:

<https://minedu.fi/sv/utvidgningen-av-laroplikten>

<https://minedu.fi/oppivelvollisuus-hanketiedot-ja-asiakirjat>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET